

Beslissing van 20 maart 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot 1969 lid van de Congregatie van de Nederlandse Montfortanen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 oktober 2011. Bovendien is op 9 november 2011 een brief van mr. Hekster voornoemd ontvangen met als bijlage het medisch dossier van klager.

Op 2 januari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciaal Overste van de Nederlandse Montfortanen.

Op 5 maart 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Hekster voornoemd.

Namens de Congregatie zijn verschenen [naam] voornoemd alsmede [naam].

2. De klacht

2.1. In 1967-1968 zat klager in de brugklas van het [seminarie] in [plaats]. Aangeklaagde verrichtte aldaar huishoudelijk werk. Klager kwam met aangeklaagde in contact omdat klager, vanwege astmatische bronchitis, vaak (ongeveer één keer per maand) ziek was en aangeklaagde hem dan verzorgde. Aangeklaagde was dan vriendelijk tegen klager en klager vond het prettig dat aangeklaagde er voor hem was.

Op enig moment veranderde het gedrag van aangeklaagde. Hij vertelde klager, toen deze ziek op bed lag, dat deze te heet was en zei hem zijn onderkleding uit te doen. Aangeklaagde ging naar het ontblote geslachtsdeel van klager zitten kijken. Bij een volgende gelegenheid werd aangeklaagde handtastelijk. In plaats van de thermometer stak hij zijn vinger in de anus van

klager. Klager probeerde dat tegen te houden, waarop aangeklaagde hem hard sloeg. Klager is daarna gevlucht naar een nabij gelegen begraafplaats.

Hierna heeft aangeklaagde klager nog een fors aantal keren misbruikt. Aangeklaagde wreef en aaide klager over zijn lichaam. Vervolgens stak hij zijn vinger in de anus van klager en bewoog deze wild op en neer. Aangeklaagde raakte daarvan opgewonden en liep dan weg. Aangeklaagde is één keer in de nabijheid van klager klaargekomen. Hij heeft bij die gelegenheid zijn sperma uitgesmeerd over het lichaam van klager.

Het misbruik vond steeds plaats op de slaapzaal wanneer klager ziek was. Wanneer klager probeerde tegen te strijden, werd hij door aangeklaagde geslagen. Na het misbruik waste aangeklaagde zijn handen en maakte dan vervolgens een kruisje op het voorhoofd van klager. Aangeklaagde vertelde klager dat hij niemand over het misbruik mocht vertellen, omdat dan 'straf van boven' zou komen. Ook hing aangeklaagde een schilderij van het gezicht van Jezus in het slaapgedeelte van klager.

Klager werd zo wanhopig door het misbruik dat hij uit een boom is gesprongen. Hij liep daardoor een zware hersenschudding op.

Klager heeft destijds twee personen verteld over het misbruik, [naam] en [naam]. [Naam] schopte klager en toonde hem de littekens die hij door marteling in Belgisch Congo had opgelopen. Dat was volgens [naam] pas erg. [Naam] deed het verhaal van klager af als een enge droom.

Door het misbruik sliep (en slaapt) klager slecht. Daardoor kon hij zich op school niet goed concentreren. Dat leidde weer tot strafmaatregelen. Klager moest hele lessen op zijn knieën voor het schoolbord zitten.

Voor klager was het een beklemmende en angstaanjagende ervaring, omdat hij niet kon ontsnappen aan het misbruik dat hij als mensonterend heeft ervaren.

2.2. De gebeurtenissen zijn van grote negatieve invloed geweest op het leven klager. Klager heeft zijn school niet afgemaakt. Klager heeft ernstige slaapproblemen, hetgeen leidde tot veel uitval op zijn werk. Omdat klager de reden van de uitval niet wilde vertellen, leidde dit tot conflicten. Klager is veel van baan veranderd. Klager heeft er moeite mee om met mannen samen te werken. Buiten de gezins- en familiekring gaat hij nauwelijks met mannen om.

Klager heeft het misbruik lang geheim gehouden. In 1993 is het echter naar buiten gekomen omdat klager in het kader van een opleiding met een andere man op één kamer moest slapen. Klager kon dit niet en heeft in de hal geslapen. Toen is het geheim naar buiten gekomen. Klager heeft via zijn huisarts vanaf dat moment psychische hulp. Bij hem is een posttraumatische stressstoornis geconstateerd.

Klager werkt thans onder een vrouwelijke leidinggevende en dat gaat goed. Recent heeft hij twee mannelijke werknemers aangenomen en dat gaat tot op heden ook goed.

2.3. Klager beoogt erkenning te verkrijgen. Het is voor hem belangrijk dat het misbruik wordt toegegeven.

3. Het verweer

Sinds zijn uittreding in 1969 is er geen contact meer tussen de Congregatie en aangeklaagde geweest. Gezien zijn geboortedatum en de omstandigheid dat in [plaats] verteld wordt dat aangeklaagde al enige tijd geleden is, gaat de Congregatie ervan uit dat aangeklaagde is overleden. De Provinciaal Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Uit dat onderzoek volgt dat aangeklaagde meerdere malen seksueel misbruik heeft begaan. In ieder geval in 1946 (aangeklaagde heeft zich toen aan een jongen vergrepen) en, zoals uit een brief van 31 maart

1969 volgt, nadien opnieuw. Om die reden en gelet op het verhaal van klager, is de Provinciaal Overste van oordeel dat de klacht voldoende aannemelijk is. Binnen de Congregatie heerst diepe schaamte over wat klager is aangedaan en aan klager worden oprechte excuses gemaakt.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al doordat moet worden aangenomen dat aangeklaagde is overleden, zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Het gaat dan om het minimaal twintig maal misbruiken van klager door aangeklaagde door het betasten van klager en het in de anus steken van de vinger. Voorts is aangeklaagde een keer klaargekomen op klager waarna het sperma over klager werd uitgesmeerd. Aangeklaagde heeft fysiek en psychisch geweld gebruikt om stilzwijgen van klager over het misbruik af te dwingen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld in combinatie met het door de Congregatie aangeleverde archiefmateriaal waaruit volgt dat aangeklaagde in de periode waarin tegen klager het misbruik is begaan, maar ook reeds voordien, ook anderen seksueel heeft misbruikt. Voorts heeft klager reeds in 1993 hulp gezocht voor de als gevolg van het misbruik ontstane psychische klachten en daarbij verteld over het misbruik.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon. Bovendien vond het misbruik plaats op momenten dat klager vanwege ziekte bedlegerig was, zodat klager op die momenten in grote mate kwetsbaar en afhankelijk was.

4.5. Gelet op het feit dat moet worden aangenomen dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Congregatie heeft daartoe een eerste stap gedaan door in haar schriftelijke reactie en ter zitting het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Congregatie van de Nederlandse Montfortanen de klacht gegrond te verklaren en al hetgeen te doen, in vorenomschreven zin, om tot vermindering van het leed van klager te komen..

Dit advies is vastgesteld op 20 maart 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Provinciaal Overste van de Congregatie van de Nederlandse Montfortanen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Provinciaal Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Provinciaal Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciaal Overste.